

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne izvzemli nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petiti vrat & Din 2. do 100 vrat & Din 2.50, od 100 do 300 vrat & Din 3, večji inzerati petiti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 63; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Ob prvem sestanku ameriškega kongresa:

Roosevelt o smernicah ameriške politike

V obširni poslanici kongresu je predsednik Roosevelt obrazložil smernice notranje in zunanje politike Zedinjenih držav ter naglasil potrebo solidarnosti demokratiških držav in pospešenega oboroževanja za obrambo miru

WASHINGTON, 5. jan. br. Za včerajšnje sejo kongresa je vladalo v vsej politični javnosti ogromno zanimanje. Povsod so z napatostjo pričakovali Rooseveltovo poslanico Kongresna dvorana je bila že dolgo pred napovedano uro nabito polna. Med občinstvom sta bili tudi Rooseveltova mati in žena, v diplomatski loži pa zastopniki vseh v Washingtonu akreditiranih poslanikov. Ko je stopil Roosevelt v dvorano, so ga poslanci in občinstvo pozdravili s frenetičnim ploskanjem. Viharno pritrdjevanje so izzvale njegove besede, da se lahko Zedinjene države z lastno silo obranijo vseh nevarnosti, ki jim groze od zunaj. Posebno pozornost je zbudila tudi njegova kritika totalitarnih tendenc, ki se pojavljajo tudi v nekaterih ameriških državah. Ob koncu je bil Roosevelt predmet dolgotrajnih ovacij. V svojem govoru, ki je zbudil pozornost vse mednarodne politične javnosti, je Roosevelt med drugim izjavil:

Ze pri raznih drugih prilikah sem ponovno opozarjal na mednarodno vzajemnost in poudarjal da je v takih okoliščinah neobhodno potrebno, da imamo v lastni hiši red in mir. Sedaj, ob priliki otvoritve 76. zasedanja kongresa je potrebno ponovno opomniti na nekatere stvari.

Vojna, ki je grozila, da bo s svojim plamenom zajela ves svet, je preprečena, toda s tem je postalo še bolj jasno, da mir ni zagotovljen. Povsod okoli nas bosne nenapovedane vojne, bodisi na bojnem ali gospodarskem polju. Povsod okoli nas se povečava morilno oboroževanje tako v vojaškem kakor tudi v gospodarskem pogledu. Povsod okoli nas se pojavljajo groznje in nova izzivanja, vojaška in gospodarska. Zunanji viharji neposredno ogražajo tri ustanove, ki so bile vedno neobhodno potrebne za Američane: vera, demokracija in dobra volja med narodi. V moderni civilizaciji se te tri ustanove med seboj dopolnjujejo. Ko je bila napadena svoboda religije, je napad prihajal od nasprotnikov demokratičnih držav. Tam, kjer je mesto demokracije nastalo nekaj drugega, je izginil duh svobodne veroizpovedi, tam pa, kjer sta religija in demokracija ustvarjali dobro voljo ter prinesli razumnost v mednarodne odnose, je bila odprta pot za odstranitev nasilja. Družabni red, ki potiska religijo, demokracijo ali dobro voljo med narodi v ozadje, se ne more spraviti v sklad z ideali miru. USA zavrača tak red ter ohranja svojo staro vero. Prihajajo časi, ko se morejo tudi človeške stvari pripravljati na obrambo ne samo svojih domov, pač pa tudi na obrambo načela vere in človečnosti, na katerem je zgrajena njihova cerkev, njihova vladavina in njihova prava civilizacija.

Da bi rešili eno teh ustanov, se mora duhovno pripraviti za rešitev vseh. Vemo, kaj bi se moglo zgoditi nam v Zedinjenih državah, če bi nove filozofije o sili zajele druge celine in prodirle tudi na naš kontinent. Nič manj kot ostali narodi se niti mi ne moremo izogniti, da nas ne bi obkolili sovražniki naše dobre volje in naše človekoljubnosti. Na tej zemeljski polobli nameravamo zvesti svojim idealom sodelovati v obrambi miru pred komurkoli. Naš narod in naša gospodarska sredstva nam dajejo jamstvo, da zagotovimo to obrambo. Tega ni treba razumeti tako, kakor da ameriške republike žele, da se oddalje od držav na ostalih kontinentih. To ne pomeni: Amerika proti ostalom delu sveta! Stojimo na stališču svojega zgodovinskega poslanstva, da se posvetujemo z vsemi ostalimi narodi z namenom, da se končajo napadali nameni, da se ustavi tekmovanje v oboroževanju in da se obnovi trgovina.

Toda svet je postal tako majhen, a orožje za boj tako hitro, da niti en narod ne more biti varen in ne more obdržati po svoji volji miru tako dolgo, dokler kaka močna država ni za to, da bi reševala spore za zeleno mizo. Če katerakoli vlada preti z vojno ter vztraja pri politiki nasilja, nudi obrambno orožje edino varnost. Mi smo se v svojih mednarodnih odnosih iz preteklosti naučili, da one svetovne demokratične države, ki pazijo, da se pogode ne kršijo, v odnosu s drugimi narodi ne morejo biti ravnodušne, če se uvide mednarodna brezpovratnost. Najmanj, kar moremo in kar tudi bomo storili, je to, da se bomo izognili vsaki akciji ali poskusu, ki gre za tem, da bi podpirali napadalec. Možnost napada se v mnogem zmanjša s tem, da se pripravi dobra obramba.

Roosevelt je zatem izjavil, da so svetovni dogodki, ki so se vrstili od leta 1931 dalje, prinesli vsem mnogim skušenj, a so vse tudi razočarali. Pristavil je še to, da bo tež nekaj dni poslal kongresu posebno poslanico, v kateri bo predlagal, da se podvzamejo potrebni ukrepi za obrambo. Zatem pa je nadaljeval:

Močne Zedinjene države bi mogle propasti, če ne bi bile pripravljene na nenaden napad. Pa celo tudi dobra oborožitev

in dobro organizirani narod more s strogo vojaškega stališča doživeti poraz, če nima zaupanja vase in če ga ogrožajo razredni boji in nesoglasja med kapitalisti in delavci.

Če bi kaka druga oblika vladavine ustvarila enotno fronto za napad na demokracijo, bi ta napad moral naleteti na odpor zedinjenih demokratičnih držav. Takšna demokracija more in mora obstajati v Zedinjenih ameriških državah. Ustvarili smo v ameriškem narodu zavest o njegovih medsebojnih odnosih in o njegovi medsebojni odvisnosti. Ameriški narodi imajo smisel za skupno usodo in za splošne potrebe vsakega posameznika. Razlike v zemljepisnem položaju, razlike v plemenu in veri ne ovirajo več osnovnega soglasja narodov v misli in delu.

Roosevelt se je nato bavil z raznimi notranjopolitičnimi vprašanji in končal z besedami: »Če je vprašanje rešitve brezposelnosti in vprašanje pridobitve kapitala pogoj za ohranitev naše svobode, se nam ni treba ničesar bati. Pri neki priliki sem omenil, da se je sedanji ameriški naraščaj sprijaznil z usodo. To moje prerokovanje se zdaj izpolnjuje. Nam je bilo dano več, a več se tudi od nas zahteva.«

Odmev v ameriški javnosti

WASHINGTON, 5. jan. e. Govor predsednika Roosevelta v kongresu je napravil velik vtis v političnih krogih in vsej ameriški javnosti. Senator Pitmann, predsednik odbora za zunanje stvari, je v odboru

izjavil, da se popolnoma strinja z zunanjo politiko, ki jo je označil Roosevelt v svojem govoru. Verjamem — je rekel Pitmann — da je volja Amerike, da uporabi moralne, finančne in trgovske ukrepe proti kršiteljem pogodb. Narodni poslanec Sirovih, navdušen pristavil Rooseveltove politike, je izjavil, da je Roosevelt govoril tako kakor je bil govornik na Beli gori. Večje število politikov, med njimi tudi senator Willer, smatrajo, da bo govornik Roosevelt postal eden nepozabnih dokumentov ameriške nacije. Govorno mnenje je, da je Roosevelt s svojim govorom tudi prevalil vso odgovornost na kongres, če ta ne bo izglasoval potrebnih kreditov za pomoč nezaposlenemu delavstvu, ki bo odločalo pri prihodnjih volitvah.

Vtis v Londonu

LONDON, 5. jan. AA. Včerajšnji veliki govornik Roosevelta v ameriškem kongresu je glavni predmet komentarjev današnjih angleških dnevnikov. Vsi listi naglašajo, da je Roosevelt govor izredno važen. »Times« trdi, da je zunanja politika Roosevelta okrepila tudi njegovo notranjo politiko. »Daily Mail« opozarja svoje čitate naj ne komentirajo preveč podrobno Rooseveltove besede. Njegov govor vsebuje veliko besed v prid Velike Britanije, toda treba je imeti na umu, da Amerika in Amerikanci nikoli ne bodo mogli v polni meri razumeti stališče Velike Britanije.

V Berlinu odklanjajo

BERLIN, 5. jan. AA. Današnji tisk komentira izčrpno včerajšnjo Rooseveltovo

poslanico kongresu. Vsi nemški listi odločno odklanjajo Rooseveltove izjave glede avtoritarnih držav. »Berliner Börsen Zeitung« pravi, da je Washington suženjsko odvisen od židovskih krogov, finančnih magnatov Wallstreeta in ciljev svetovnega židovstva, katerih stotine in tisoči predstavnikov sedijo v vseh važnih institucijah Zedinjenih držav. Drugi moment, ki je vplival na Rooseveltov govor, je vedno večja opozicija, ki nastaja v Zedinjenih državah in celo v Rooseveltovi lastni stranki proti njemu, ki bi želel tretjič biti izvoljen za predsednika Zedinjenih držav. Ta njegova želja je istočasno tretji glavni motiv njegovega napada na avtoritativne države. »Völkischer Beobachter« pravi, da Franklin Roosevelt lahko pripoveduje svojim sodržavljanom kolikor hoče o dozdevni »nesvobodi v Srednji Evropi«. Dejstvo je, da narodi v Srednji Evropi živijo v miru ter delajo in napredujejo medtem ko Roosevelt v 6 letih svojega predsednikovanja ni mogel rešiti svoje države pred bičem brezposelnosti in židovskega kapitalizma. »Hamburger Fremdenblatt« vzporejta poslanico Hitlerja in Roosevelta ter naglašajo, da je na eni strani skromnost človeka, ki je dosegel prave uspehe, na drugi strani pa ponos načelnega demokrata, na eni strani prava ljubezen pravega narodnega voditelja, na drugi strani pa sovraštvo nepopravljivega ideologa. »Essener National Zeitung« naglašajo v svojem komentarju, da so odgovorni voditelji naroda in politiki v zapadnih državah poskušali ohraniti v svojih izjavah trezno smer, medtem ko se je vodja severnoameriške demokracije izkazal s svojo nepopustljivo ostro in vojaško propagando.

Solidarnost balkanskih držav Turški zunanji minister o pomenu sporazuma z Bolgarijo

ANKARA, 5. jan. AA. Velika narodna skupščina je odobrila solunski sporazum, sklenjen med Bolgarijo in državami Balkanskega sporazuma. Ob tej priliki je minister zunanjih zadev naglasil veliki pomen tega sporazuma, ki ukinja vojaške odredbe neuillyske pogodbe. Balkanske države, ki tvorijo geografično enoto, so pokazale s tem sporazumom svojo voljo do miru in sporazuma ter ne zahtevajo nič drugega, kakor to, da balkanski narodi lahko živijo v miru ter v miru delajo in ustvarjajo. Turška republika, ki vodi že od

prvih dni obstoja politiko, ki ima za cilj zavarovanje pogojev za mirno življenje, smatra solunski sporazum ne samo kot izraz želje balkanskih narodov, temveč kot akt, ki je popolnoma v skladu s principi turške republike. Na kraju svojega izpovedanja je minister zunanjih zadev dejal, da je seme za ta sporazum bilo zasajeno že v Ankaru o priliki prve seje sveta balkanskega sporazuma. Turška diplomacija je razvila veliko akcijo za zaključitev tega sporazuma, kar so ugotovili tudi vsi naši prijatelji.

Daladierov obisk v Tunisu Lebrunovo pismo Daladieru

GABEZ, 5. jan. e. Predsednik Daladier je imel včeraj na parniku v Gabezu govor, ki so ga prenašali tudi po radiu. Med drugim je izjavil:

Ves dan sem hodil od vasi do vasi, od utrde do utrde, ki so zgrajene za obrambo naše tuniške meje. Povsod sem našel na nenavadne prizore, ki jih je lahko ustvaril samo francoski tehnični genij. Ne navadno sem zadovoljen s pregledom čet, vojaki kakor oficirji so se sijajno držali, tako da jih je narod navdušenovo pozdravljal. Poglavari posameznih plemen so mi kot predsedniku francoske vlade izjavili, da bodo, če bo potrebno, stavili vse svoje sile za obrambo domovine. Povsod sem našel na kje pripravljeni storiti vse za veličino domovine in, ki je tudi odločen za borbo, tako, da verjamem, da predstavlja eno najboljših vojsk na svetu. Teško, da bi kaka druga sila lahko premagala tako odlični vojaški material, poln nenadkriljive

ve moralne sile. Jutri bom nadaljeval potovanje v Sous, Staks in Bizerto, ali še nočoj lahko izjavim, da bom nad sprejemom, ki mi je bil povsod pripravljen, zelo vzradočen, a ravno tako zaradi splošne svobode, ki jo uživa narod Vojska v severni Afriki je sijajna in zato je potrebno, da ji damo vse, kar potrebuje, da bo sposobna za obrambo.

GABEZ, 5. jan. AA. Hava: Predno je Daladier odšel na banket v oficirski dom je ponovno stopil na balkon ter množici prečital pismo, ki ga je dobil od predsednika republike Lebruna. Lebrun pravi v pismu sledeče: Vsa Francija z veseljem spremlja etape vašega triumfalnega potovanja ter je z nenavadnimi simpatijami poslušala govor tuniške beja, ter vse one aksimacije, ki vas spremljajo na potu. V teh manifestacijah vidimo nov dokaz nezlomljive volje tuniškega naroda, da tudi nadalje ostane eden izmed stebrov francoske domovine.

Beck obišče danes Hitlerja Nemško tolmachenje odnošajev s Poljsko

BERLIN, 5. jan. e. Poljski zunanji minister Beck je snoči odpotoval iz Monte Carla in računajo, da bo danes ob 11. dopoldne prišel v Monakovo. Z nemške službene strani ne demantirajo, niti ne potrjujejo vesti o sestanku Becka s Hitlerjem, vendar pa v političnih krogih prevladuje mnenje, da se bo Beck v teku današnjega dne v Berchtesgadenju sestel s Hitlerjem. Razgovoru med obema bo prisostvoval tudi nemški zunanji minister Ribbentrop, ki je snoči odpotoval v Monakovo. Za sestanek Hitlerja in Becka vlada v berlinskih diplomatskih krogih veliko zanimanja. Nemški službeni krogi ne dajejo sicer nobenega obvestila o predmetih razgovora in izjavljajo samo, da želi Beck izkoristiti priliko, da z vodilnimi nemškimi krogi pretresa vsa vprašanja, ki zanimata obe državi. Z druge strani nemški službeni

krogi opozarjajo na to, da bi ukrajinsko vprašanje, kateremu se je zadnje čase v vsem svetovnem tisku posvečalo mnogo pozornosti, lahko sicer ustvarilo neprijetno atmosfero med Nemčijo in Poljsko, toda to v nobenem primeru ne pomeni, da bi se pokvarili dobri odnošaji med Nemčijo in službeno Poljsko, ki so bili vzpostavljeni na podlagi pogodbe iz leta 1934. Nemški službeni krogi opozarjajo na to, da poljska opozicija dela z vsemi silami proti dozirni odnošajem med obema državama, da pa so odnošaji navzlic temu v smislu sporazuma med Nemčijo in Poljsko prav dobri, tako, da se dejansko ni nič spremenilo. To najbolj dokazuje tudi obisk Becka, ki v primeru slabih odnošajev med obema državama gotovo ne bi prišel na obisk k Hitlerju.

Angleška delegacija za Rim

LONDON, 5. jan. AA. Reuter: Uradno poročajo, da bodo angleško zastopstvo, ki bo obiskalo Rim, tvorili ministrski predsednik Chamberlain, zunanji minister Halifax, glavni osebni tajnik Chamberlaina Osmond Cleevel, osebni Chamberlainov tajnik lord Douglas, sir Aleksander Cadogan in Ingen Morris, šef oddelka za Južno Evropo v Foreign Office. V delegaciji bo tudi osebni tajnik lorda Halifaxa Oliver Harrey. Zastopstvo bo odpotovalo s postaje Viktorija prihodnji tork, 10. t. m. ob 11 dopoldne. Od Callaisa dalje se bodo angleški zastopniki odpravili z ekspresnim vlakom v Rim, kamor bodo prispeli naslednjega dne.

Kralj Ibn Saud o Palestini

KAIRO, 5. jan. AA. Kralj Ibn Saud, kralj Saudove Arabije, je poslal Rooseveltu pismo, v katerem govori o palestinskem vprašanju. V njem trdi, da se je to vprašanje reševalo enostransko z ozirom na Ameriko, arabsko stališče pa da je bilo neupoštevano. Ibn Saud izraža upanje, da se bodo USA zavzele za pravičnost. Glede trditve, da so bili Zidje že od nekdaj nastanjeni v Palestini, je kralj Ibn Saud izjavil, da je bila Palestina v vseh dobah zgodovine arabska, izvzemši kratke dobe, ko je bila pod oblastjo Zidov in Rimljanov.

Obsedno stanje v Burmi

LONDON, 5. jan. AA. Iz Rangoona poročajo: guverner Burme je proglašil danes obsedno stanje ne samo v Rangoonu pač pa tudi po vsej Burmi. Izdal je ukaz, da se rekvirirajo vsa javna prevozna sredstva za vojsko in policijo.

Veliki ameriški pomorski manevri

LOS ANGELES, 5. jan. e. Včeraj je odplulo s svojega oporišča ameriško pacifiško brodatvoje v popolni bojni opremi na velike vojne manevre, pri katerih bo sodelovalo 140 vojnih ladij in 600 hidroavijonov. Manevri se prično okoli 13. februarja v vodah Atlantskega oceana, vzhodno od Antilov in južno od ekvatorja. Pri manevrih bo sodelovalo 3.000 oficirjev in 50.000 mornarjev in letalcev. Računajo, da se bo brodatvoje vrnilo na zapadno ameriško obalo šele v začetku junaja.

Rumunska narodna milica
BUKARESTA, 5. jan. AA. Na osnovi uredbe o frontni nacionalna preporoda se bo osnovala narodna milica, sestavljena od prostovoljcev. V stranki bi stvaljena arhijski red. Višji funkcionarji bodo nosili uniforme, navadni člani pa samo znake organizacije.

Franklin Roosevelt

predsednik Zedinjenih držav, ki je včeraj s svojo poslanico kongresu zbudil pozornost vsega sveta

Norman Montague v Berlinu

BERLIN, 5. jan. e. Danes dospe v Berlin guverner angleške Narodne banke Montague Norman. V Berlinu temu obisku pripisujejo povsem zasebni značaj. Poudarjajo, da prihaja guverner na dvodnevi obisk k direktorju nemške državne banke dr. Schachtu, ker bo boter pri krstu njegove vnučkinje. Iz Berlina bo Norman odpotoval v Basel na sejo banke za mednarodna plačila.

LONDON, 5. jan. e. »Ewening Standard« poroča, da bosta Norman in Schacht v primeru, da bodo njeni razgovori uspešno zaključeni, sprejeta pri Hitlerju v Berchtesgadenju.

Snežne razmere

Uradno poročilo Tujskopremetnih zvez v Ljubljani in Mariboru, JZSS in SPD z dne 5. 1. 1939

Kranjska gora 810 m: —16, jasno, 90 cm snega, pršič, sankaljšice uporabno,	Mojstrana 650 m: —13, jasno, 10 cm pršiča, 50 podlage,
Bled 510 m: —8, jasno, 50 cm snega, osrenjen,	Bohinj »Zlatorog« 530 m: —4, delno oblačno, 90 cm snega, osrenjen,
Dom na Komni 1520 m: —7, delno oblačno, 50 cm pršiča, 200 cm podlage,	Uškovnica 1155 m: —5, oblačno, 20 cm pršiča, 90 cm podlage,
Jezerko 890 m: —16, jasno, 25 cm pršiča, 50 cm podlage, mirno,	Dom na Kravcu 1700 m: —5, jasno, 25 cm pršiča, 90 cm podlage,
Škofja Loka 350 m: —7, delno oblačno, 31 cm snega, osrenjen,	Polzevo 620 m: —3, jasno, 45 cm snega, osrenjen,
Sodražica: —8, jasno, 42 cm snega, pršič, mirno,	Celjska kopa 650 m: —3, oblačno, 40 cm snega, južen,
Mrzlica 1119 m: —5, jasno, 40 cm snega, pršič, mirno,	Moziška kopa 1444 m: —3, oblačno, 90 cm snega, južen, na severnih legah pršič,
Mariborska kopa in Pohorjski dom 1030 m: —7, jasno, 30 cm pršiča, 20 cm podlage, mirno,	Ruška kopa 1249 m: —8, jasno, 30 cm pršiča, 25 cm podlage, vetrovno,
Klopi vrh 1269 m: —8, jasno, 25 cm pršiča, 30 cm podlage, mirno,	Senjorjev dom 1522 m: —12, jasno, 40 cm pršiča, 50 podlage,
Koča na Kremenčevem vrhu 1161 m: —3, oblačno, 50 cm snega, osrenjen,	Ribnica na Pohorju 715 m: —10, jasno, 20 cm pršiča, 20 cm podlage,
25 cm pršiča, 30 cm podlage, 6	Koča na Pesku 1382 m: —6, oblačno, 45 cm snega, v severnih legah pršič,
Peca 1654 m: —8, jasno, 100 cm snega, pršič,	Rimski vrelec 530 m: —6, jasno, 5 cm pršiča, 40 cm podlage,
Koča na Boču 980 m: —4, oblačno, 30 cm snega, osrenjen.	4. I. 1939
Gorjuše 1000 m: —6, delno oblačno, 80 cm snega, pršič,	Rakitna 789 m: —5, jasno, 36 cm snega, južen,
Nova vas-Bloke: —5, zelo oblačno, 46 cm snega, pršič,	Pohorska cesta vozna z verigami do žage.

Borzna poročila.

Curih, 5. jan. Beograd 10.—, Pariz 11.62, London 20.53, Newyork 442.75, Bruselj 74.65, Milan 23.28, Amsterdam 240.62, Berlin 177.50, Praga 15.175, Varšava 83.75, Bukarešta 325.

Spomnajte se v mrzli zimi malih pevcev!

7. JANUARJA

TRGOVSKI PLES

v vseh prostorih Trgovskega doma

DNEVNE VESTI

Kongres slavistov bo letos v Beogradu. Okrog 80 naših znanstvenikov se je obrnilo te dni na slovanske in druge slaviste po vsem svetu...

Ekspkurzija naših gostilničarjev v Italijo. Da se izpopolni, modernizira in povzdigne naše gostinstvo, zlasti hotelirstvo, priredil Zveza gostilniških združenj...

XV. Obrtniški ples se bo vršil 14. januarja 1939 v Kazini

Uspeh naših skladateljev. Lani med 27. in 29. decembrom se je sestalo v Varažvi razsodišče mednarodnega združenja za sodobno glasbo...

Največ meščanskih šol v dravski banovini. V naši banovini je 41 državnih meščanskih šol in 8 zasebnih. Nobena druga banovina nima toliko meščanskih šol...

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI, telefon 41-79.

NICEVO

Predstave: jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri, v soboto ob 9. uri. V dopolnilo: Paramountov zvočni tednik in kulturni film Sokoli! Obiskujte in podprajte sokolaki kino!

Vinski sejem v Ivanjkoveh. Kakor smo že javili, se bo vršil naš vsakoletni vinski sejem, vezan z razstavo, v torek 10. t. m. od 8. ure naprej...

Konferenca za razstavo v New Yorku se je vršila včeraj v zbornici za TOI v Ljubljani pod predsedstvom načelnika trgovskega oddelka banske uprave dr. Koteja...

Vozni red brzih vlakov šteje 9 in 10. Občinstvo se opozarja, da vozila na progi Beograd - Jesenice in obratno po odredbi generalne direkcije drž. železnice redno vsak dan brza vlaka šteje 9 in 10; žal se potniki teh dveh vlakov verjetno zaradi nepoznavanja voznega reda, prav malenkostno poslužujejo...

Spremenba nazivov postaj v Ljubljani in Mariboru. Občinstvo se opozarja, da so se po objavi gen. dir. drž. žel. »Saobr. vest.« št. 1 z dne 1. I. 1939 nazivi postaj v Ljubljani in v Mariboru spremenili in sicer se imenuje postaja Ljubljana gl. kol. samo Ljubljana, Ljubljana gor. kol. - Ljubljana-Siška, Ljubljana dol. kol. - Ljubljana Rakovnik, Maribor gl. kol. samo Maribor in Maribor kor. kol. - Maribor-Studenec...

Danes ob 20., jutri ob 14.30, 17.30 in 21. uri. „Dobra zemlja“ in „Mali pomorščak“ KINOMOSTE

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno in hladneje. Včeraj je deževalo v Zagrebu, Sarajevu, Splitu in Kumboru. Najvišja temperatura je znašala v Dubrovniku in Kumboru 15, v Splitu 13, na Visu 9, na Rabu 7, v Sarajevu 6, v Ljubljani 3,2, v Zagrebu in Beogradu 2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,0, temperatura je znašala -4,2.

Ciganskega kneza umoril njegov sin. V vasi Budjanovici pri Sremski Mitrovici so imeli cigani veliko svečanost, na katero so izvolili za svojega kneza Petra Jojanovića. Izvoljeni ciganski knez se je baš pripravil sprejeti knežo palico...

Samomur kuharice. V vasi Žepale blizu Varaždina se je zastrupila 36letna kuharica Antonija Valentić. Napila se je lizola in navzlic zdravniški pomoči v silnih mukah kmalu izdihnila. Kaj jo je poglavo v smrt, ni znano.

Reparacijski umor v Trstu. V Trstu je bila te dni umorjena ločena žena Renata Vipavc rojena Kristofida. V njeno stanovanje je bilo vlomljeno in vlomilci so po bili Vipavčovo s pivsko steklenico. Pokojnik je bila stara nad 70 let. Roparji so mislili, da je bogata, toda imela je samo 500 lir in nekaj zlatina. Umorjena starica je bila naša državljanka in živela je ločeno od moža, ki živi v Jugoslaviji.

Kraljica Viktorija. Danes samo do ob 16. in 19. uri razkošni filmski prikaz HOTEL HOLLYWOOD. Ob 21. uri premiera veličastnega zgodovinskega filmskega dela, znamenitega po dnevniku velike pokojne kraljice! KINO MATICA TELEFON 21-24

PREKRASNA LJUBAVNA ZGODBA NEERNE ROMANTIKE - FILM, KI NAVDUŠUJE MLADO IN STARO - LJUDI, KI SI SLAVI RUSKI UMETNIK, REŽISER TURZANSKI, JE SVAJNO DRAMATIZIRAL Aleksander Puškinovo nesmrtno novelo Carobni naravni posnetki, odlična igra, napeti prizori! Nasilje glavne vloge je slaviti umetnik največjega formata HARRY BAUR Poštarjeva hči KINO UNION TELEFON 22-21

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

SAMO SE DANES ob 16., 19., 21. uri in jutri ob 10.30 film izredno napete in dramatične vsebine v stilu velikih kriminalnih in pustolovnih filmov! Ne zamudite! »POVRATEK IZ PEKLA« PETER LONE, JUNE LANG VIKTOR MC LAGLEN, Scene nepojmljive napetosti in akcije! Strahovit in krvav upor v temnici, ogorčena borba za dokaz o identiteti ubragnjene tvorničarjeve hčerke, edinstveni upor človeka proti krivičnim predsodkom in nasilju! - KINO SLOGA, tel. 27-80

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUBLJANE. Iz Ljubljanske bčnice je lani sprejela 31.419 bolnikov. Statistika ljubljanske splošne bolnice nas ob začetku leta zopet spominja na naš najpomembnejši zdravstveni problem, na potrebo razširjenja, odnosno zidanja primerne bolnice. Zdi se, da smo na to zadnje čase zopet pozabili.

IZ LJUTOMERA. Poroka. V Mariboru se je poročil znani sokolski in nacionalni delavec ter Maistrov borec g. Vlado Forekar, učitelj v Ljutomeru, z gđ. Marijo Zivko. Bilo srečno! Čebelarški strokovnjak v Ljutomeru. Pod tem naslovom piše »Večernik«: »Kleparski mojster g. Teodor Verbnik iz Ljutomera je odličen slovenski čebelar. Ima vzorno urejene čebelnjake, ki jih je opremil z lastnimi, doma izdelanimi napravami. G. Verbnik je namreč specialist v izdelovanju čebelarških priprav, menda edini v Sloveniji.« Ta dopis ponatiskujemo v informacijo čebelarjev ljubtomerske okolice. G. Verbnik ima namreč samo en čebelnjak, ki je najstarejšega kova, da morejo vanj in iz njega letati vrane, tako so namreč panji stisnjeni k čebelnjaku. Koliko pa ima Slovenija specialistov za čebelarstvo priprave, pa lahko povedo tisti, ki so res specialisti. Le čevlje sodi naj kopitar...

IZ RAJHENBURGA. Premestitev postajenačelnika. Šef železnice postaje v Rajhenburgu g. Laurin Ivan je bil te dni premeščen na novo službeno mesto na Jesenice na Gorenjskem, v svojem 10letnem službovanju v Rajhenburgu si je pridobil mnogo zaslug pri okrasitvi in zboljšanju žel. postaje in napeljavi električnega voda v pisarniške prostore na postaji. Nekaj časa je bil tudi starosta našega sokolskega društva in se je na tem polju kaj pridno udeleževal. V Rajhenburgu kakor tudi že prej v Ljubljani. Kot šef je bil prijazen, uviden in uslužen napram podrejenim uslužbenecem in si je tako pridobil njih simpatije in prijete spomine. Na novem službenem mestu mu želimo mnogo uspehov. Vrnila se je učiteljica gospa Mimi Jerebova in bo po daljšem bolezenskem dopustu zopet nastopila službo na tukajšnji osnovni šoli. Zdravila se je kaka dva meseca v brežiški javni bolnici, v zadnjem času pa pri specialistu v Ljubljani. Slednje zdravljenje je bilo uspešno in bo 9. januarjem pričela zopet uspešno poučevati mladež, ki jo zelo pogreša, saj moramo priznati, da je bila gospa Mimi ne samo resna in sposobna učiteljica, nego v velik meri svojim učencem tudi mati in svetovalka. Kljub temu, da si skoro želimo v svojo sredo simpatično učiteljico, občudujemo z njo, saj vemo, da zapušča v Ljubljani starše in moža, ki je uslužben kot šolski upravitelj na Prežganju pri Ljubljani, v Trbovljah pa svojo par mesecev staro hčerko Metko.

REŠITEV KRIŽANKE V NOVOLETNI ŠTEVILKI. Vodotavno: 1. koridor, 6. des, 7. dis, 9. es, 10. Kum, 12. se, 13. sonet, 15. opozicija, 16. meter, 17. op, 19. len, 20. to, 21. prp, 23. mrp, 24. podanik. Navpično: 1. kes, 2. os, 3. imuniteta, 4. od, 5. ra, 6. detumor, 8. senator, 10. kozel, 11. mčen, 13. som, 14. tir, 18. pop, 20. tik, 22. po, 23. ml. ŠAH. Občni zbor Ljubljanskega šahovskega kluba bo v soboto 14. t. m. v restavraciji Zvezdi. Začetek ob 20. - Odbor.

Štefanija Bučar roj. Bezek soproga zastopnika tekst. tov. Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, na dan sv. Treh kraljev, ob 16. uri iz hiše žalosti, Kongresni trg 8, na pokopališče k Sv. Križu. LJUBLJANA, dne 5. januarja 1939. Željujoči mož ANTON BUČAR, hčerki: ZENICA BUČAR, por. MAYER, SPELA; JOSIP MAYER in ostalo sorodstvo. Brez posebnega obvestila.

Sokolstvo

Novoletna poslanica našem sokolstvu

Bratje Sestre!
Nedavno smo radostno in navdušeno proslavili dvajsetletnico narodnega ujedinenja in ustanovitve Jugoslavije. V tem letu pa se iztekata dve desetletji ujedinenja prejšnjih pokrajinskih sokolskih zvez v enotno jugoslovansko sokolstvo svobodne države. En narod, ena država in eno sokolstvo — to je bil sokolski ideal že v predvojnih časih in končni smoter sokolskega dela in življenja. Predvojno sokolstvo je bilo nosilec teh najplemenitejših narodnih teženj in borec za njihovo uresničenje. Po vojno jugoslovansko sokolstvo je nadaljevalo svoje delo v najlepših tradicijah predvojne sokolstva in je iz slovenskega, hrvaškega in srbskega sokolstva jemalo vse, kar je bilo v njem najboljšega.

Veliko in pomembno je delo, ki ga je jugoslovansko sokolstvo opravilo v zadnjih dveh desetletjih. Po državnem ujedinenju je bilo treba dospeti do popolnega duhovnega narodnega edinstva. V tem prizadevanju gleda jugoslovansko sokolstvo svojo poloviti in najvišjo nalogo, ker dobiva državno edinstvo svojo polno vrednost samo z duhovnim edinstvom naroda. Na svoji poti smo večkrat naleteli na različne in velike zapreke. Treba se je boriti z zablodami preteklosti, odstranjovati predsodke in nezaupanja, siriti ljubezen in vzajemno zaupanje. Treba je bilo izravnati razlike, ki so obstajale med našimi plemeni — razlike, ki so nastale pod mnogovrstnimi zgodovinskimi, političnimi, kulturnimi in verskimi vplivi, ki so jim bili izpostavljeni posejedi deli našega naroda. Vedno smo se zavedali, da se popolno zlitje v edinstven narod more izvesti samo postopoma, s potrpljenjem in z največjo vztrajnostjo.

Naša pot je bila vedno prava. Verujemo, da je tudi edino pravilna, ker nas po njej

vodijo samo ljubezen do vsega jugoslovanskega naroda in interesi državne skupnosti, ki edina daje velike možnosti za vsestranski napredek vseh delov našega naroda. Vedno smo se zavedali, da se moremo samo složni in tesno povezani upreti vsem nevarnostim, da se obrzimo in uspešno v mednarodnih tekmah sedanjosti in bodočnosti. Neomajno verujemo v končno zmago svojega prepričanja in svojih idealov. Vere in potrpljenja ne bomo nikoli izgubili, saj vemo, da je moralno duhovno edinstvo tudi pri večjih narodih prebraditi enake težave, a je končno vendar uspešno. Prepričani smo, da se to edinstvo ne more z ničemer drugim tako naglo in temeljito izvesti, nego samo s kulturno-vzgojnim delom sokolstva in z njegovimi metodami: z negovanjem duha pravice in svobode, s širino razumevanja verske tolerance in s težnjo po socialni pravičnosti. Dolžnost nam je, da se borimo za svoje ideale. Posebno v trenutkih, kadar se vse družabne struje obračajo proti ideji, morajo vsi, ki so močni, zavedni, borbeni in idealni, uporno stati na braniku te ideje.

Na glavnih skupščinah vseh edinic je mesto in prilika, da kritično pregledamo delo v minulemu letu in da složno izdelamo načrt za bodoče leto. Tukaj lahko vsak član izreče svojo sodbo in svoje mišljenje. Tukaj imamo vsi enake pravice. Pri volitvah naših uprav prihaja do izraza polna sokolska demokracija. Izvolite, sestre in bratje, v svoje družbene uprave one izmed sebe, ki uživajo vaše največje zaupanje. Toda vodstvu, ki ste ga izvolili po svoji volji, morate dajati vso podporo in pomoč pri delu! — Dolžnost nas vseh je, da skrbno čuvamo avtoriteto njih, ki smo jih s svojimi zaupanjem postavili na častne položaje, ki so vezani s težavami in z odgovornostjo. To je naša dolžnost — ne do oseb, ki so v

sokolakem vodstvu, temveč do činov, ki jih imajo, in do ugleda in interesa vsega sokolstva.

Zaradi prilike, ki damo v njih živimo, in zaradi vaših nalog, ki jih moramo izpolnjevati, moramo bolj kakor kdaj prej v svojih vrstah očuvati polno disciplino in neokrnjeno avtoriteto sokolskega vodstva. Samo na ta način bomo mogli ohraniti svoj ugled in si pridobiti spoštovanje tudi izven naših vrst, celo tudi pri naših nasprotnikih. Moč pokreta in organizacije ni odvisna samo od številca, temveč od zavedni, disciplinane, navdušenja, borbivosti in pripravljenosti na žrtve vseh pripadnikov.

Časi so težki in rasni. V tretjem letu sokolake Petrova pelletke nas čaka veliko dela. Samo z osredotočenjem vseh sokolskih moči, z združenim naporom in s zavednim izpolnjevanjem dolžnosti moremo uspešno izvršiti svojo nalogo in dospeti do polne zmage idealov.

V novem letu želimo vsem edincam najlepših uspehov v njihovem delu za blagor kralja, naroda in domovine. Vsem bratom in sestram, naraščajo v deci pošiljamo tople bratske pozdrave!

ZDRAVO!
Beograd, 1. januarja 1939.
Savez Sokola kraljevine Jugoslavije

Župni prosvetni tečaj na Taboru

Ljubljana, 5. januarja

Po daljšem odmoru priredi župni prosvetni odbor od 8. do 8. t. m. v mali dvorani na Taboru župni prosvetni tečaj, ki naj vanj pošljejo vse šupne edince čim več bratov in sester. Tečaj je bil nujno potreben, saj naša društva in čete zelo potrebujejo dobrih prosvetarjev in prosvetnih delavcev. Predsednik ŽP.O. prof. Lojzeta Mertuna se je posrečilo dobiti za tečaj dobre predavateljice, ki bodo seznanili tečajnike z vsem potrebnim znanjem sokolskega prosvetnega dela.

Prosvetni tečaj bo odprt jutri ob devetih dopoldne s uvodnim nagovorom

župnega prosvetarja br. prof. Lojzeta Mertuna, kakor se bodo tečaj prišla predavanja, ki bodo trajala po 8 ur dnevno v petek in soboto, v nedeljo, ko bo tečaj zaključen pa 6 ur. V tečaju bodo predavali bratje prof. Lojze Mertun, inž. Lado Bevc, Janez Horvat, Janez Pohar, dr. Fran Kandare, Zoran Polić, Slavko Bučar, prof. Jan Kolar, Ivan Prosen, Lojze Kovač, Jaka Spicar, dr. Joža Bohinjec, dr. Franča Mis, Anuška Jugova, za zaključek pa bo v nedeljo predaval tudi o splošnem položaju slovenskega sokolstva prvi nam. staroste Saveza SKJ br. E. L. Gangl. Tečaj bo obsegal vsa aktualna vprašanja, ki se tičejo našega sokolstva: ideje, organizacije, zgodovino, administracijo, tisk, Sokolsko Petrovo pelletko, Tyršev telovadni sestav, socialno vprašanje v sokolstvu, jugoslovansko idejo, lukarstvo, dramatično, higieno, sokolstvo in slovanstvo, biološko razlago sokolstva, govorništvo, sokolsko etiko in disciplino in položaj žene v sokolstvu. Z ozirom na bogat in pester program tečaja vabimo vse bratake edince, da pošljejo čim več tečajnikov in tečajnic v prosvetni tečaj. Bratje prosvetarji, storite v polni meri svojo dolžnost. Zdravo! — župni prosvetni odbor.

znesku 390.000 din, dočim je postavka dohodki cestnega okraja bolj pičila in znaša le 21.300 din, kateri se pridružijo končno se prispelvi železniške uprave v iznosu din 755, ki je najmanjša postavka med dohodki. — Kakor se torej vidi, so dohodki cestnega okraja le majhni, dočim so potrebe velike, zlasti pri raznih cestnih regulacijah v Trbovljah in okolici, za katere bi poročunani znesek komaj zadostoval, toda potrebe so tudi v drugih krajih sreza prav tako velike in tega se Trboveljčani dobro zavedamo, zato smo tudi z doslej izvršenimi deli in regulacijami zadovoljni.

— Cankarjev literarni večer priredi v petek 6. t. m. ob pol 8. večer tukajšnje izobraževalno društvo »Mladi« v društvnem prostoru meščanske šole. Na sporedu bo: K. Juvan: »Ivan Cankar« (esej). T. Sajovic: Cankar in Kurent; Cankar: Sultanove sandale. Iz moje samotne grenke mladosti in Dunajski večeri. Nato slede recitacije: F. Kozar: Moje srečanje z I. Cankarjem, Cankar: Tvoja učonost (črtica). Cankar: Odlomek iz drame: Pohujšanje v dolini sentflorjanski. — Na tem večeru bodo nastopili trboveljski študentje in mladi absolventi, ki so se združili v društvo »Mladi«, da bi združeno delali na vsestranskem napredku svojega kraja, naroda in zemlje, kakor to objavljajo v svojem progasu na prebivalstvo trboveljske doline. Naloga te mladice, katero bo njen položaj postavil v duhovno vodstvo naroda, je, da proučava in se živi v vse pereče probleme in se prizadeva po svojih močeh ohraniti, kar je dobrega in zboljšati, kar je slabega, zlasti pa bo posvetila vse svoje sile kulturno-prosvetni povzdigi naroda in to bo ena glavnih nalog društva »Mladi« v Trbovljah.

NJEN GLAS V TRESH DEJANJIH

Prvo dejanje (ženin): Moja Francka ima miren, melodičen, globok glas.

Drugo dejanje (mož takoj po poroki): Francka ima globok glas.

Tretje dejanje (mož): Ta baba ima hropeč glas, ki mi gre vedno bolj na živce.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti. Izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ZA VSAKO PRILIKO

najboljše in najcenejše

Hubertus, površnike, perilo in vsa oblačila nudi

PRESKER

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

Približno 150 m jelhovine prodaja ponudbenim potom — Prostovoljna gasilska četa v Stari cerkvi pri Kočevju. Ponudbe naj se stavi povprečno po komadah ali za komade od 25 cm dalje. Rok za vložitev ponudb izteče 15. januarja. Jelovina je na vpogled na vaškem prostoru v Stari cerkvi. 192

BREZPLACNO

Vam pomagamo položiti privatni tzipit nižje gimnazije. Pišite pod značko: »Izpit za službo«. 201

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

BRIVSKI POMOČNIK

hiter in dober delavec, s finim nastopom, zmožen v vseh ženskih delih, išče službo s takojšnjim nastopom. Marčič Adolf, Slov. Bistrica. 150

POSTREŽNICO

najrajši iz šiške, samo za dnevno delo od 7. ali 8. zjutraj do 3. ali 5. popoldne išem za takoj! Zglasiti se je pri Regally, Verovškova 54, nasproti nove šiške cerkve.

KUHARICE, SOBARICE

Jekleta, otroške negovalke, prodajalke, — vsakovrstno osebo najhitreje namešča dolgoletno beograjskim družinam, hotelom in trgovinam Biro »Central«, Kolarjeva 10-I, telefon 26-228, Beograd. 191

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

GOSTILNO S HISO V VARAZDINU

visokoprtilčno, obstoječo iz 6 sob, 2 kuhinj, lepega vrta, velikega prtilčja, kegljišča in kleti pod vso hišo — prodam, ker zaradi starosti opuščam gostilno. Gostilna je dobro uvedena že mnogo let. Cena 310.000 din. Naslov: Varazdin, Vrazova ul. 4, F. Pavlovič. 160

SOBE

URADNICA

išče sobo — z vsa oskrbo — za 1. februar v mestu. Ponudbe pod »Točna plačnica«. 200

KUPIM

KUPIMO RABLJENO LOKOMOBILLO

po možnosti za kurjenje z lesnimi odpadki, učinka 50 do 100 KS. Ponudbe na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova ul. 28, pod br. »K-4621«. 190

Otroški vozički najnovjših modelov

Dvokolesni, motorji, tricikli

Šivalni stroji pogonljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 28

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVLIJA je NAŠ VAL

SPOREDÍ evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

PLEMENITI ZVOK STARE VIOLINE

daje koncertu posebno noto: taka violina ima svojo dušo. Stradivari med radijskimi aparati je

RADIONE tipa 539 A

Din 5400.— za gotovino

Din 6000.— na 12 mesecev

Glas tega šestelektronskega aparata je čudovit. Mehak je in zvonek, našen in silen, jasen in temen, vriska in poje. Tudi ta aparat ima svojo dušo. Za Vas, ki imate čut za glashbene fineše, pride v poštev le aparat

RADIONE 539 A.

Zahtevajte takoj poseben prospekt!

Poslušajte ta aparat pri nas ter pri naših zastopnikih!

„RADIO“ družba z o. z. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 7

Makulaturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

„JUGOSLAVIJA“

NAJVEČJA DOMAČA DELNIŠKA ZAVAROVALNA DRUŽBA

P. W.: 50

V zelenem pecku

roman

Poglavar je sklonil glavo na prsi. Ali je govorila stara bajka resinco? V indijanski kolibah tega plemena so bili nekateri čudni predmeti. Tu je bil pergament, popisan s čudno pisavo, ki je nihče ni poznal; tu so bile tudi čudne težke puščice, ki so jih baje rabili beli možje, poleg svojih pušk. Nekot pred leti so očete bežali pred belim možem in se skrili v pragozd. Ali naj poglavar ravna zdej tako? Ali naj prekolne zemljo, na katero je stopil beli mož, potem pa zapove podreti šotore?

Bilo je mnogo vprašanj, na katera je bilo treba prav kmalu odgovoriti. A načelnik se je čutil starega in utrujenega.

Pogrebno petje po kočah je utihalo, a kmalu se je zopet oglasilo.

Nenadna misel je vzpodbudila poglavarja, da je hitro vstal. In kakor da je naenkrat izgnila vsa utrujenost, je krenil proti šotoru, kjer sta bila bela utjetnika.

Strža se je molče umaknila in poglavar je stopil v kolibo.

Zagledal je dva moža. Enega mladega, ki je miren, drugega starejšega, ki je zamolklo stokal.

Poglavar se je sklonil in se lahko dotaknil z roko obraza starejšega moža. Začutil je vročico.

Poglavar je vstal in tiho odšel iz šotora. Krenil je skozi naselbino proti čarovnikovi kolibi.

Bil se je že odločil, kaj bo storil.

Beli mož mora ozdraviti. Čarovnik mu mora vrniti moči in zavest, potem bosta pa beli mož in mladenič umrli. Umrli bosta tako, da se bodo nad vestjo o njuni smrti zgodili vsi, ki bo prišla do njih. Umrli bosta tako, da bosta klicala smrt v zadnjih trenutkih svojega življenja. Duh poglavarjevega sina se bo približal in čeprav nikoli več ne bo osvojen se bo veselil. ko bo videl kako umirajo njegovi morilci.

Mladenič je bil preveč izčrpan in utrujen, da bi ga prebudilo zamolklo bobnanje in petje. razlegače se iz naselbine.

Petje je pojemale in čarovnik se je vzravna! Zhor je spreletelo kakor šestlet vetriča v kronah dreves. Ni slišal kako so stopili v šotor rdeči možje in se sklonili nad polkovnikom Morrisom.

Odnegli so nepremično ležeče telo ven in ga položili k debelu svetega črnega drevesa, ki je edino stalo v naselbini. Sveto drevo s tisočermi krivenčastimi vejami in ovijalkami daje Indijancem kot eben črn les za koke.

To je bilo prvič, ko naj bi čarovnik lečil s svojim petjem belega moža. Ali bo čarovnika dovolj močna, da iztrga belega moža smrti?

To je bilo vprašanje, na katero naj bi odgovorili prihodnji trenutki.

Zavaruje: življenje, požar, vlomsko tatvino, jamstvo, nezgode, transport, steklo, točo, avtomobile, živino. Lastne palače in zgradbe v Ljubljani — Aleksandrova c. 11 in Gospodstvska c. 4, nadalje v Beogradu, Zagrebu, Osijeku in Petrogradu. — Ravateljstva v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu, Osijeku, Novem Sadu, Petrogradu, Sarajevu in Splitu. Podružnice in ekspoziture v vseh večjih krajih. Zastopstva po celi državi. Pojanila daje ravateljstvo za dravsko banovino v Ljubljani, Tyrševa cesta 15, in vse njegove podružnice in krajevna zastopstva.

Čarovnik se je počasi približal belemu možu in se sklonil nad njim. Naglo mu je strgal zadnje ostanke srca, da so se prikazale bele prsi. Potem je stegnil roko in strgal še belo obvezo, zakrivajočo globoko rano na sencih. Rana še ni bila zaceljena in polkovniku je pritekla po licu kri.

Slednjic se je čarovnik vzravnal in jel prepelati svojo molitev k velikemu duhu. Pesem je bila najprej mirna in tiha in tudi čarovnikove kretnje so bile umerjene. Napev se je neprestano ponavljal in tempo pesmi je postal hitrejši. Čarovnikove kretnje so tudi postale hitrejšje in krčevitejše. V holicnika uprte oči so naenkrat čudno zažarele, kakor da je čarovnikova duša izginila. Petje se je izpremenilo v same krike, ki naj bi prepodili bolezen in v polkovnikovem telesu naseljene hudobne duhove. Kar je polkovnik padel s obrazom na ležečo postavo. Sklonil je glavo nad bele prsi, tam kjer je bilo srce.

Ležal je nepremično kakor da je umrl. Iz rane tekoča kri je pritekla naenkrat še v enem curku.

Polkovnik Morris je počasi odprl oči in se zagledal v krome dreves.

Čarovnik se je vzravnal, segel v svoje okraske in strgal majhno usnjeno vretico. Potem je pa počasi in rahlo obrisal rano večkrat s temno kroglico, ki jo je bil vzel iz vretice. Slednjic je zmečkal kroglico med prsti in pokrtil z njo rano. Videlo se je, da trpi bolnik silne bolečine. Večkrat se je strel, toda iz njegovih ust ni bilo nobenega glasu.

Kri je nehala teči in čarovnik je z zahvalno pesmijo zaključil svoj obred.

Rjave roke so zopet previdno dvignile polkovnika in ga odnesle v šotor, kjer je spal mladenič. Mrzlica, ki je še malo prej stresala polkovnikovo telo, je bila izginila.

Carterju je rojila po glavi samo ena misel. Zelel si je, da bi naenkrat stopila predenj tolpa Indijancev, odnašajočih ujetnika. Zelel si je, da bi zagledal na stezi med grmovjem in drevjem naenkrat več rjavih teles in svoja prijatelja. Hrepenel je po boju, kakor menda še nikoli. Videl je v duhu, kako strelja v gručo sovražnikov, dokler je še kaj nabojev v samokresu, in kako osvobodi mladeniča in polkovnika. Morda bi pri tem sam izgubil življenje. Toda Carter se smrti ni bal. Čutil je samo, da se je naklonjenost do mladeniča in polkovnika izpremenila v prijateljsvo in ljubezen, kakršne še ni poznal.

Moram jih dohiteti si je ponavljal polglasno in hitel po stezi.

Včasih je opazil sledove, potem jih je pa izgubil. Gon mu je pa govoril, da je na pravi poti.

Ni mu še bilo treba uporabiti sekirice, ni se mu bilo treba prebijati skozi goščo. Pragozd se je dvigal ob njem liki stena. Večkrat je zagledal kako na stezi, pripravljeno iztegniti glavo in pitiči ga, pa jo je brenil od sebe ali pa mahnil po nji s sekirico.

Carter je hrepenel po boju in nevarnost se mu je zdela prijetno razvedrilo.

Šaljapinova vdova toži šaljapinovo vdovo

Spor glede veljavnosti ločitve zakona in polovice stanovanjske hiše v Ameriki

Sodišče v Los Angelesu se bo pečalo v kratkem z zanimivim družabnim procesom. Vdova po slavnem pevcu Fedoru Šaljapinu toži drugo vdovo po istem Fedoru Šaljapinu in že to je za ameriški tisk velika senzacija. Slavni pevec je imel v Los Angelesu v Beverley Hillu hišo, ceunjeno v našem denarju na blizu 5 milijonov. Zdej pa prav za prav ni znano, komu ta hiša po zakonu pripada. Hiša je namreč sestavni del premoženja Fedora Šaljapina, razdeljenega v oporoki dokaj točno, toda ne tako jasno, da bi se mogla zadeva urediti brez sodišča. Vsa zadeva tiči prav za prav v dvojnem šaljapinovem zakonu.

Fedor Šaljapin

Fedor Šaljapin se je oženil leta 1898 v Moskvi s plesalko Yollo Ignjatovo, v katero se je bil zaljublil na gledališkem odru, ko sta skupaj nastopala v nekaterih operah šaljapinovega repertoarja. Šaljapin je živel s to plesalko precej dolgo v srečnem zakonu, iz katerega se je rodilo devet otrok. Potem pa je nastopila doba nesporazumov, domačih prepir in razprtij. Nekega dne je odšel Fedor Šaljapin od doma. Kmalu se je sestal in začel živeti z Marijo Petzoldovo, ki je tudi imela več otrok. K svoji prvi ženi se ni več vrnil.

Da bi nekako uredil to zamotano razmerje, se je obrnil v novembru 1927 na sovjetsko sodišče v Moskvi, kjer je razmeroma lahko dosegel ločitve zakona, kajti sovjetska sodišča so smatrala zakonske zveze samo za civilne pogodbe, ki jih lahko katerakoli stranka razveljavi in razveže.

V ločitvenem aktu pa je bila tudi finančna določba. Fedor Šaljapin se je prostovoljno zavezal plačevati svoji ženi mesečno 5000 francoskih frankov po tedanjem tečaju. Ta znesek se je avtomatično zvišal na 10.000, ko je bil lani francoski frank razvrednoten. Predsednik sovjetskega civilnega sodišča pa ni mogel ugovarjati tej prostovoljni obveznosti, pač je pa izjavil, da je po takrat veljavnih sovjetskih običajih skrajno nemoralno, če mora mož plačevati tako visoke alimente svoji ženi samo zato, če se loči od nje. Povsem v duhu te izjave o izredno visokih alimentih so odmerili Fedoru Šaljapinu pristojbino za ločitveno razsodbo in sicer pičle 3 franke.

Z ločitveno listino v roki je sklenil Šaljapin pravnoveljavno zakonsko zvezo z Marijo Petzoldovo. Zdej, po razdelitvi legatov šaljapinove oporoke, je prišla prva šaljapinova žena Yolla svojo zahtevano zvezo zahteva v prvi vrsti polovico hiše v Beverley Hillu, na katero je Šaljapin po čudnem naključju pozabil, ali pa jo je v svoji oporoki omenil na način, ki je vso zadevo kompliciral in povzročil, da pride pred sodišče.

Obe stranki sta poklicali na pomoč najboljše pravnikarje, ki pravijo, da je zadeva precej zamotana, da bi se moglo o nji že vnaprej jasno izraziti. Po njihovem mnenju je celo nevarnost, da bo požrlo prazen velik del vrednosti sporne hiše, če se bo pravda zavlekla in če ostaneta od strani nepopolnopravni. Ker toži Yolla šaljapinova istočasno na razveljavljevanje ločitve iz leta 1927, izrečene po sovjetskem civilnem sodišču ter utemeljuje svojo tožbo z različnimi okoliščini, med drugimi tudi s to, da je plačal šaljapin za ta proces, s katerim se je zavezal plačevati rento po tečaju franka od 5000 do 10.000 mesečno, samo pičle tri franke pristojbine, torej znesek, ki nikakor ne odgovarja razmerju, bo to za ameriško sodišče ena najzanimivejših civilnih pravnih naših dni.

Triumf „Cyra de Bergeraca“

Premiera Rostandovega „Cyra de Bergeraca“ v Francoski komediji je bila pravi trijumf. Ker je bila premiera v ponedeljek, ko imajo po stari tradiciji pariški študentje pravico do 500 vstopnic po znižani ceni, je bil Molierov dan kakor med vojnim obleganjem. Študentov je prišlo namreč blizu 5000. Ker niso mogli vsi dobiti vstopnic, so hoteli preprečiti še drugimi vstop v gledališče in zato so med recitiranjem Rostandovih stihov zasedli vse vhode. Policija jih je razgnala, toda še dolgo po začetku predstave so se razlegali v okolici Francoske komedije kliči: Cyra naša bo! Če pomislimo, da niso hoteli 28. decembra 1898 ravnatelj gledališča Saint Martin od premijer Cyra dovoliti niti franka za kostume Rostandovih kadevtov, ker se je splošno trdilo, da bo Rostandova igra klavirno propadla in da bodo Parižani igro v starih gotovo izživljali, moramo priznati, da gledališki ravnatelj včasih prav nič ne razume svoje občinstva.

Naš Levar v vlogi Cyrana

Ze takrat, pred 41 leti je bila Rostandova premiera triumf, kakršnega gledališki Paris nikoli več ni doživel. Občinstvo je bilo v začetku hladno, polagoma se je ogrelo in ko je Cyran končal svoj dvojni spremljan z refrenom: »Ob koncu pesmi glej, te pičim«, je občinstvo gromovito zaploskalo. Ljudje so vzklikali, ploskali in klicali avtorju, tako da se je končala igra šele ob dveh ponoči, čeprav bi se bila morala končati o polnoči. Tako dolgo so namreč ljudje vzklikali in ploskali. S tem je bila slava gaskonskih kadetov zagotovljena in razširila se je po gledaliških vesja sveta. Slavni francoski igralec Coquelle je dal Rostandovemu junaku obličje in duha, ki mu ga nihče več ne bo znal dati, čeprav igra zdaj Cyranovo vlogo igralec Brunot zelo dobro. Letošnji Cyranov uspeh ima pa tudi nekaj skupnega z njegovim uspehom 28. decembra 1898. Tudi letošnji Paris je že do grla sit naturalizma in rad pozablja na trdote naše dobe v romantičnem izletu med francoske viteze, njihovo bravuro, poezijo in ljubezen.

Še o finančnem škandalu v Ameriki

Ameriška kriminalna policija išče v zvezi z afero koncerna Mc. Kesson & Robbins osem mož, ki so baje z odušerstvom in izsiljevanjem pripravili generalnega ravnatelja koncerna Filipa Musico skoraj ob polovico ponavejenega premoženja. Grozili so mu, da bodo odkrili oblastem njegovo preteklost in Coster Musica je moral baje spreti kupovati njihov molk. Dva osumljenca sta policiji znana že iz drugih takih afer. Ostala preiskava v zvezi z milijardnimi stevarjimi je bila za božične praznike ustavljena.

Na podlagi Musicovih zapisov in drugih dokumentov so ugotovili, da bi se bil lahko Musica leta 1928 umaknil iz javnosti z milijonskim premoženjem. Takrat je imel blizu tri milijone, pridobljene z razmeroma realnimi in poštenimi kupčijami, toda šel je predaleč, izvažati je hotel na svetovnem trgu s svojim koncernom, ki ga je jel organizirati okrog stare trvdke Mc. Kesson & Robbins. Potem je pa prišla v Ameriki gospodarska kriza, začeta s črnim petkom na newyorški borzi leta 1929. in pri Musici zapravljivosti so milijoni kmalu usahnili. Takrat je bil prisiljen k poverbam, da bi chrnil vizez blagostanja in nedotakljivosti svojega bogastva.

Pred samomorom je napisal Musica preiskavo vodenemu državnemu tožilcu pismo, v katerem prevzema vso krivdvo za poverbe nase. V pismu pravi, da je vedoma prevzel premoženje trvdke, da bi ohranil tečaj deince, dotlej da bi se mu poredila velika kupčija, s katero je hotel sanirati trvdko. O trvdki pravi, da so jo izsesali bankirji, advokati, revizorji, cenilci in nesposobni ravnatelji. Musica trdi, da premoženjsko stanje koncerna ni bilo slabše ob krahu kakor leta 1929 in da so povzročili njegov polom nezvojni uradniki, ki so uvedli tajno preiskavo o stanju premoženja, da bi zabrisali lastne grehe s tem, da so izročili pravici ravnatelja podjetja.

Američan Reuben Fine

Z njim in s Keresom se zopet začinja šahovska romantika

V holandskem turnirju je bila mala igra naključja, da sta bila oba zmagovalca obenem po letih najmlajša, kateri je kot šahist boljše se ne da reči. Če bi pa hotel kdo staviti, da se bo eden izmed njih kmalu spoprijel z Aljehinom v boju za svetovno šahovsko prvenstvo, bi ta stvar ne bila drzna. Čim je v turnirju odpovedal Flohr, bo moral svojo pravico do spopada s svetovnim mojstrom odstopiti nekemu drugemu in ta ne bo nihče drugi nego eden izmed obeh prvih zmagovalcev. Žeje bi bilo staviti, kdo bo to Fine ali Keres. Pa tudi tu se bo sreča najbrž nasmejala mlajšemu.

S Finom in Keresom se zopet začinja šahovska romantika. Pred leti je kazalo, da se slaven šahist ne more več pojaviti kar čez noč, da je potreba za to ne samo marljivo in temeljito študiranje, temveč imeti tudi primerno prakso. Naenkrat sta se pa pojavila na čelu svetovnega šaha dva mladeniča prvi ima za seboj pet let. Šahovski prakse drugi pa samo tri leta. Sicer je pa skoraj neverjetno, koliko mojstrskih turnirjev se da odigrati v petih letih. Fine je igral menda na dvajsetih. Toliko turnirjev bi zadostovalo pred svetovno vojno malone za vso šahovsko karijero svetovnega mojstra.

Reuben ali Ruben Fine je Američan, kakor njegov najboljši prijatelj Rzeschevski samo da je bil tudi rojen v Ameriki in sicer 11. oktobra 1914 v New Yorku. Pa tudi njegov rod ne živi v Ameriki dolgo, kajti šele njegov oče se je preselil tja iz Holandske. Prve vesti o Finu je prinesel v Evropo Aljehin po svojem turnirju v New Yorku leta 1927. Tokrat se je seznanil z njim kot z najmlajšim gledalcem na turnirju in nasprotnikom v simulitanki. Šele šest let pozneje ga je spoznal kot pravega turnirskega nasprotnika v Pasadeni. Tam Fine ni dosegel velikih uspehov, dosegel ni niti 50% točk, samo 5 izmed 11. Toda svetovnega mojstra je njegova igra tako navdušila, da je proglasil tega začetnika

Hladna luč

V Nelparku so postavili svetilke, ki dajejo pri enakih porabi toka in povsem neznanem izraževanju toplote 120krat več svetlobe kakor navadne žarnice. Lumilnove žarnice so cevke z nezamotno količino živega srebra in neona. Stene cevk so poprašene s svetilkajociami se barvami. V odloмку sekunde po vključitvi toka se pokaže slaba modra luč, bogata na ultravijoličastih žarkih. Ti žarki padajo raz stene žarnice in te jih širijo naprej kot vidno svetlobo. Svetloba je zelo jasna in njen ton je odvisen od barve stene. S primerno sestavo barv dobimo dnevni svetlobi zelo podobno luč.

Te žarnice izpreminjajo električno energijo v svetlobo, toda ne porabijo jo toliko za brezpredmetno izpremembo v toploto kakor je to pri običajnih žarnicah. Električni tok se torej brez izgube spreminja v svetlobo.

Borba dveh velesil za Siam

Zaenkrat so Angleži ukanili Japonce in preprečili revolucijo v Siamu

Iz Ranguna poročajo, da je bil o božiču poskušen atentat na predsednika siamske vlade in sicer s strupom. Morilni naklep je bil pravčasno odkrit in atentator aretiran. V njem so spoznali člana tajnega društva, ki se je hotelo z japonsko pomočjo polastiti vlade v Siamu. K naklepu tajnega društva je spadala tudi zarota proti mlademu siamskemu kralju Anandi ob njegovem povratku v domovino. Varnostne oblasti so pa tudi ta atentat preprečile.

Kralj Anamud

V Siamu se borita za vlado dve struji, eno podpira Japonska, drugo pa Anglija. Obe velesili hoteta imeti vpliv na Siam. Anglija v zaščito svojih držav v Indiji, Japonska pa za svoje prodiranje na azijsko celino. Sedanji siamski kralj Ananda Ma-

hidol je bil star 7 let, ko je revolucionarni pokret strmoljavil njegovega očeta. Mlad polkovnik Fya Bahol je dosegel moč, po kateri je hrepel kot vodja demokratskega pokreta proti avtokratski vladi kralja Preadhipoka. Kmalu je pa pokazal, da mu je šlo za vse kaj drugega in ne za demokratsko idejo. On ni samo prestrigel kraljeve moči, temveč je močno okrnil tudi pravice komaj ustanovljenega parlamenta. Bil bi se proglasil za diktatorja, da se ni bal notranjega ministra Luana Pradita, siamskega Lenina in njegovega močnega pokreta.

Proti njemu je pa organiziral fronto pristave gescia Azijo Azijatom. Ta pokret simpatizira z Japonci. Fya Bahol je hotel med sovražnim razpoloženjem Daljnega vzhoda proti zapadnim velesilam izpremeniti prijateljsko pogodbo Sijama z Japonsko v pravo zavestništvo. Te račune mu je pa prekrizala intervencija angleškega diplomata, poslanega nalašč v ta namen v Bangkok. V deželci je zavladalo revolucionarno razpoloženje in revolucionarni duh so najbolj podžigali v Siamu živeči Kitajci.

Da bi zatrl revolucionarni duh so poklicali lani v novembru v domovino 13 let starega kralja Ananda, čeprav bi moral po ustavi prevzeti iz rok regentovo vlado šele čez dve leti, ta čas bi pa moral v Lausanni še študirati. Med njegovim potovanjem so odkrili Angleži zaroto. Prapravljen je bil atentat v Colombu na Ceylonu, kjer naj bi se bil mladi kralj ustabil. Njegov obisk je bil seveda takoj odpovedan, O poskušenem atentatu s strupom na ministrskega predsednika domnevajo, da naj bi bil pripravil tla revoluciji, ki so jo pa Angleži pravčasno preprečili.

Legende o morskih psih

William E. Young pripoveduje v svoji knjigi »Tigri globine« nekatero stare legende s Havajskih otokov o morskih psih. Vsak otok Havajskega otočja ima svojega kralja morskih psov. Nekje pred Honolulu-skim pristaniščem živi kralj, najmočnejši nad vse morskim psi, veliki Kamo-hoalii, vrhovni vladar tistih, ki žive v Havajskih vodah. Njemu pripisujejo magične sile, za katerimi daleč zaostaja moč manjših kraljev morskih psov. V mnogih havajskih pravljicah se govori o rešitvi ljudi po čuvvarjih morskih psih. Takih rešitev je bilo v starih časih mnogo. Pomembni zgodovinski dogodki so napotili več sto domačinov na morje in ni se niso bali nevarnosti, ker so se zanašali na blagohotnost božanskih morskih psov. Viharji na morju, južni ali severni veter, napori, vožnje po morju in celo smrt se jim ni zdeli strašna. V trenutku največje nevarnosti privede morski pes svojo povodno družino, da zaščiti ljudi.

Mogočni morski pes Kalihiti zna celo napovedovati vetrove. Če preti nevarnost se pojavi njegova družina ob čolnu ali ladji in ponudi svoje usluge kot vodič do najbližje obale. Če se plovec želi domačin, ki je zrtovno morskemu psu sok zelišča awa, lahko prepričan da mu pomoč ne bo odklonjena. Domačin zakurji v svojem čolnu, in pripravi pljačo iz zelišča awa. Takoj se pojavi družina morskih psov, ki sprem-

ljava čoln, odpirajo gobce in sprejemajo žrtve in plavajo proti suhi zemlji, ki se kar naenkrat pojavi pred čolnom. Zrtvovanje awe je tako učinkovito, da so domačini v čolnu, da ne izgube smer prepričani, da bo vsak čas zapihal ugoden veter in jih pognal naravnost proti obali.

Ljudi iz Luia je vedno spremljal v čoln bog morskih psov. Eden izmed njih je plul v čolnu iz Kauaji na Havaji in vso pot je moral veslati v tako gosti megli, da je videl komaj nekaj korakov pred seboj. Vsa njegova umetnost je izvirala od morskoga psa, ki je vodil čoln. Od teh luiskih morskih psov izvira tudi znanje loka letetihih rib v mreže in poseben način prikrivanja potovalnih čolnov, ki se je ohranil do naših časov.

Smrtni žarki

Na šestanku American Institute so razkazovali kratkovalovno ultravijoličasto žarnico, ki so njeni žarki ubijali bakterije in druge drobne živalice ljudem pa niso škodovali. Te žarnice postanejo učinkovito orodje proti raznim škodljivcem živil in piščic. Pri tem pa smrtni žarki ne škodujejo živilom. Posebno učinkovito se bodo dali uporabljati v trgovinah z živilji, kjer bodo ščitili razstavljeno blago, da se ne bo pokvarilo.

Podoben bodo sterilizirali tudi posode in papir, kamor spravljajo oziroma zavijajo živila. Tako obsevane posode nam nudijo popolno jamstvo, da ni v njih nobenih boleznih povzročujočih zarodkov. Takega jamstva ne more nuditi nobeno še tako temeljito umivanje.

Cvetlični prah

Umor? je ponovil Lawrence Dubois in namršil obrvi — O tem ne vem ničesar, dragi inspektor. — In zarezal se je posmehljivo detektivju, skrivajoči obe roki za hrbtom. Izšolanemu očesu izkušene ga kriminalista ni ušla senca nemira v zraščanem obrazu.

Vi ničesar ne veste o umoru lorda Arranrossa? Svarim vas. Vaše besede lahko veljajo za dokaz.

Niti pojma nimam, o čem govorite, — je dejal Dubois brezbržno.

Morda ste pozabili na to — je nadaljeval detektiv strogo, — toda pomagati hočem vašemu spominu. Pred dvema dnevoma, ponoči, se je nekdo splazil v palačo omenjenega lorda. Vlomilec je odprl starinsko blagajno v knjižnici na način, ki ga ne pozna mnogo mož... Našli smo odtise prstov in ti so mi povedali, kdo je storil to.

Zelo zanimivo — je zamrmral Dubois.

Mož, ki je to delo opravil, — je nadaljeval detektiv, — je pobral iskane dragulje in hotel pobegniti, toda na pragu je srečal lorda, ki je držal v roki samokres.

Warner je umolknil. Njegov vprašujoči pogled se je srečal s trdimi skrivnostnimi očmi slokega moža, sedečega na robu naslanjača. Vlomilec je ustrelil

prvi, — je nadaljeval — in pobegnul čez zimski vrt, kjer je pohodil nekaj rastlin. Mudilo se mu je, temu dečku. — Warner je stopil korak bliže in dejal resno: Dubois aretirati ste, ker ste osunatjeni...

Dubois je divje kriknil: Kaj ste zno-reli? Saj vam vendar pravim, da o tem ničesar ne vem. Niti noža in vilice ne morem držati v rokah, kaj šele, da bi mogel odpreti blagajno in ravnati s samokresom. Kar poglejte! — in Dubois je pokazal svoje roke.

Detektiv je zrl nekaj časa začudeno na roke, skrite v belih obvezah, potem je pa vzkliknil: Mene ne boste preslepili s to gazo. Pokažite...

Ne dotikajte se me! — je zaklical Dubois. — Pretrpel sem že dovolj bolečin pri obvezovanju. Če mi ne verjamete, pokličite zdravnika doktorja Bronslova.

Warner je okleval. — Bronslov? Obrnili ste se na nepravga zdravnika; to je moj prijatelj.

Telefonirajte mu torej, morda boste verjeli njemu.

Detektiv je odložil slušalko in segel kal kolesce.

Ali je pri telefonu doktor Bronslov? Da, rad bi vedel, da-li ste obvezali nekega Dubois-a... Da, Fairview-Terrasse številka 7. In pravite, da že štirinajst dni ne more rabiti rok? Ali ste prepričani o tem? Hvala, na svidenje!

Detekti vje odložil slušalko in segel po klobuku. To je bil zanj neprijeten trenutek: Obzalujem, je dejal razočarano, — zdravnikova izjava je odvrnila od vas vsak sum. Niste mogli pred dvema dnevoma umoriti človeka, ko že štirinajst dni ne morete delati z rokami.

Kaj vam nisem tega povedal? — se je posmehal Dubois. Warner je pozdravil in zaloputnil vrata za seboj. Dubois je počakal, da so utihnil odmevi njegovih korakov, potem je pa odšel smeje na hodnik, potkal na nasprotna vrata in vstopil.

No, kaj je? — je vprašal skrben glas iz naslanjača pri peči.

Vse je v najlepšem redu, — je odgovoril Dubois zmagovalno. — To je bila sijajna misel, povedati zdravniku svoje ime namestu tvojega za primer, da bi padel name sum, da sem morilec. To je moj novi sistem. Jutri izgineva in privoščiva si počitnice na rivijeri.

Mladi, plešasti mož kalnih oči, ki je imel obe roki obvezani, je prikimal in dejal občudujoče: Ti misliš na vse, Lawrence, in mojo nesrečo si porabil v to, da si zabrisal tem vragom sledove. Navzlic temu bo pa najbolj hitro odpotovati na celino Zamenjava imen bi lahko prišla na dan, če bi naju zdravnik videl.

Vse je pripravljeno za odhod. Še

danes vnovčim plen, — je dejal Dubois. — Pst — je zašepetal plešč, — čuj! Zaslislala sta po hodniku bližajoče se korake.

Zdej se raje izmuznem, pridem pozneje, — je zašepetal Dubois in tih izginil. Čez dvajset sekund je pa zaklical: Vstopite! In ko se je obrnil, ga je obšel paničen strah. Kljub temu je pa dejal: Kaj prihajate znova, gospod inspektor? Kolika čast!

Detektiv ni bil sam. — To je miss Talbotova, — je dejal policist v poja-snilo.

Sem nevesta nečaka lorda Arrandossa, Alee Hetheringtonova. Inspektor me je vzel s seboj, srečala sva se na komisarijatu... To je neumnost, toda moj ženin je osumljen kot dedič umorjenega lorda...

Kaj bi radi od mene? je vprašal Dubois hitro. — Ne zanima me vaš ženin in njegove zadeve.

Obzalujem, da sem vas oropala časa, — je dejala lepa elegantna dama. — toda potrdila se bom govornici kratko. Lord Arrandoss je bil velik ljubitelj rož. Kot tak je slovel. Posrečilo se mu je vzgojiti posebno vrsto kamelij, zelo nežne barve cvetov in z rdečkastim cvetnim prahom. To je nekaj edinstvenega. Te kamelije rasto v zimskem vrtu. čez katerega je bežal morilec.

Dubois je obšel strah, vendar je pa prenalgal svoj notranji nemir.

Cveti so bili zelo visoki, — je nadaljevala mlada dama, — samo moč visoke postave je mogel zadeti ob nje.

Nisem bil v tem zimskem vrtu — nikoli nisem videl teh rož, — je vzkliknil Dubois vesel bled, — pustite me vendar že pri miru.

Kako neki je pa prišel ta edinstveni rdečkasti cvetlični prah kamelije na vaš klobuk? — je vprašala mirno miss Talbotova. — Opazila sem to, ko sem čakala pri vas v predsobi.

Dubois je zrl nekaj časa nepremično na svoj klobuk, ki ga je držala zdaj dama v roki, potem so mu pa menda živci odpovedali, poteze njegovega obraza so se povsem izpremenile. — Čujte — je dejal hropeče, — saj ga nisem mislil umoriti. Morilnega namena nisem imel, streljal sem samo v samoobrambi Jaz...

Tedaj je pa stopil inspektor Warner naprej in dejal mirno:

Pojdite z menoj Dubois, podrobnosti nam boste pripovedovali na komisarijatu, ko vam zdravnik odstrani obveze. Vam pa moram čestitati, miss Talbotova. Jaz sam bi najbrž ne bil opazil izdajalskega cvetličnega prahu na klobuku.

O, da, gotovo, — je dejalo dekle in povsilo skromno oči, — če bi ga bili sami posuli s prahom — iz svoje škatice za puder, gospod inspektor.